

Warszawa, 28 stycznia 2021 r.

Komentarz ZPP ws. potencjalnych zmian w oskładkowaniu umów cywilnoprawnych

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców z uwagą i niepokojem przygląda się zapowiedziom zmian w zakresie oskładkowania umów cywilnoprawnych

ZPP konsekwentnie zaznacza, że system składek na ubezpieczenia społeczne w Polsce jest skomplikowany. Jego konstrukcja stwarza problemy z jego prawidłowym rozliczaniem szczególnie przez mikro i małych przedsiębiorców, którzy w wielu przypadkach chcieliby zatrudniać kolejnych (lub pierwszych pracowników), jednak z uwagi na wysoki poziom oskładkowania oraz opodatkowania umów o pracę czy cywilnoprawnych, a także złożoność systemu wyliczeń składek – tego nie robią. Decydują się zatem na niepodejmowania zatrudnienia, lub w skrajnym przypadku na rozliczenie z pracownikiem w szarej strefie.

Jakiegokolwiek zmiany w zakresie „uporządkowanie systemu ubezpieczeń społecznych” nie mogą się wiązać ze zwiększaniem oskładkowania zarówno umów o pracę, jak i tzw. umów cywilnoprawnych. Tego typu działanie, szczególnie w zakresie zwiększenia wymogów i poziomu oskładkowania umów zlecenia, czy też oskładkowania umów o dzieło, prowadzić będzie do zahamowania aktywizacji zawodowej Polaków, jak również zwiększania poziomu szarej strefy.

Wbrew pojawiającym się w przestrzeni opinii, nie uważamy by zmiany polegające na zwiększeniu poziomu oskładkowania umów cywilnoprawnych stanowiły przejaw wyrównania warunków konkurencji, czy zwiększenia poziomu pewności prawa. W naszym przekonaniu rezultat realizacji tego rodzaju propozycji byłby wprost przeciwny.

Problem z systemem oskładkowania i opodatkowania pracy na podstawie umów kodeksowych jak i pozakodeksowych znajduje się zbyt wysokim klinie kosztów publiczno-prawnych, jak i skomplikowaniu systemu oskładkowania danej formy zatrudnienia. Problem nie leży w odmiennych zasadach obowiązujących dla tych form.

Nie da się jednym prostym trickiem zlikwidować „nadużywania” innych niż umowa o pracę form zatrudnienia. Jedynym sposobem jest zwiększenie konkurencyjności i atrakcyjności zatrudnienia w ramach umowy o pracę. Zwiększanie kosztów zatrudnienia tymczasem ponownie doprowadzi do

wzrostu szarej strefy. Warto zwrócić również uwagę na fakt, że elastyczne formy zatrudnienia na podstawie np. umów zlecenia są najbardziej popularne w branżach które zostały najdotkliwiej dotknięte przez koronakryzys, jak branża fitness, rekreacja, HoReCa, czy usługi.

Jakiegolwiek zmiany w zakresie zwiększania wymogów i kosztów pracy nie mogą być wdrażane w tak kryzysowym roku, jak obecny. Ustawodawca powinien dążyć do upraszczania systemu, zmniejszania obciążeń, zapewnienia stabilności otoczenia prawnego i deregulacji. Tylko takie działania spotkają się z pozytywną opinią środowiska przedsiębiorców. Wszelkie działania przeciwne skutkować będą aktywnym i zdecydowanym sprzeciwem polskich firm, które mierzą się z daleko posuniętymi trudnościami i kłopotami spowodowanymi m.in. utrzymywaniem przez rząd w zamknięciu wielu sektorów gospodarki.

Problemy systemu emerytalnego nie mogą być adresowane poprzez obniżanie konkurencyjności polskiego rynku pracy. Takie podejście wtórnie wpłynęłoby na zmniejszenia zatrudnienia, zmniejszenia tempa wzrostu zarobków, produktu krajowego brutto, co będzie miało wpływ na i tak mniejsze dochody budżetu państwa i funduszu ubezpieczeń społecznych. Chcąc leczyć chorobę, wywołamy inną, pierwotną pozostawiając niezmienną.

O ile ZPP pozostaje otwarty na dyskusję dot. zmniejszenia skomplikowania systemu ubezpieczeń społecznych na podstawie umów o pracę, jak i osobno umów cywilnoprawnych, tak negatywnie oceniamy wszelkie działania, które spowodują zwiększenie oskładkowania tych drugich.

Przeciwne działania będą w bezpośredniej sprzeczności z projektem postulatów w ramach umowy społecznej, które wprost wskazują, że partnerzy społeczni oczekują "zmniejszenia barier administracyjnych, poprawy otoczenia regulacyjnego dla prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie stabilności i przewidywalności prawa oraz powstawania owych firm i zwiększania zatrudnienia."